

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE CHODZIESKIM
W ROKU 2012**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Dział Inspekcji
pod kierunkiem Leszka Wesółskiego*

Piła, grudzień 2013

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	6
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	8
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	8
3.2.	Monitoring jakości wód.....	9
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	9
3.2.2.	monitoring jakości wód podziemnych	10
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	11
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	14
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	15
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	16
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	18
5.	POWAŻNE AWARIE	18

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat chodzieski położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 685 km², a zamieszkuje go 47816 osób (stan na dzień 31.12.2012, wg GUS). Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka: mezoregion Dolina Środkowej Noteci,
- w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie: mezoregion Pojezierze Chodzieskie.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy; użytki rolne zajmują około 54% powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejską: Chodzież,
- dwie gminy miejsko-wiejskie: Margonin, Szamocin,
- dwie gminy wiejskie: Budzyń, Chodzież.

Ponad 94,3% ludności powiatu korzysta z sieci wodociągowej, a 75% z sieci kanalizacyjnej (stan na dzień 31 grudnia 2012, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 9 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu chodzieskiego, w tym jedna oddana do użytku po zakończeniu modernizacji w 2012 roku (Oczyszczalnia Wyszyń – Gmina Budzyń). Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokościach należnych opłat*.

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2012 /m ³ /
1	Budzyń	Budzyń / Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Budzynie	Budzyń, Brzekiniec, Sokołowo Budzyńskie, Dziewoklucz, Nabrzeżno	250980
2	Budzyń	Wyszyń / Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Budzynie	Wyszyń, Bukowiec, Proсна, Ostrówki	70260
3	Margonin	Margonin / Zakład Gospodarki Komunalnej w Margoninie	Margonin, Pietronki	282053
4	Margonin	Sułaszewo / Prima- Sara Lee Coffee and Tea Poland S.A.	Sułaszewo	1675
5	Chodzież	Studzieniec – Łęg / Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Chodzieży	Nietuszkowo, Milcz, Kamionka, Kierzkowice, Oleśnica Rataje, Strzelce, Podanin, Zachrzyn, Wymysław, Stróżewo, Krystynki	1150763
6	Chodzież	Chodzież / Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Czarnków	Chodzież	125130
7	Chodzież	Chodzież / Zakład Porcelany i Porcelitu Chodzież S.A.	Chodzież	72399
8	Szamocin	Szamocin / Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Szamocin	Szamocin, Laskowo	155724
9	Szamocin	Szamocin / Zakłady Drobiarskie Koziegłowy Sp. z o.o.	Szamocin	532

Powiat chodzieski wchodzi w skład Regionu I gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie I regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) są: kompostowania w Pile oraz składowisko odpadów w Kłodzie (gmina Szydłowo). Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu I są: sortownie odpadów w Studzieńcu (gmina Rogoźno) i Kłodzie; kompostownia w Zofiowie (gmina Czarnków); składowiska odpadów w Sławienku (gmina Lubasz), w Sierakówku (gmina Połajewo), w Marianowie (gmina Wieleń), w Międzybłociu (gmina Złotów), w Zofiowie (gmina Czarnków), w Studzieńcu (gmina Rogoźno), w Kopaszynie (gmina Wągrowiec).

Na terenie powiatu w 2012 r. funkcjonowało jedno składowisko odpadów komunalnych.

Gminy powiatu obornickiego nie należą do związków międzygminnych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2012 jakość powietrza na terenie powiatu chodzieskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Podanin metodą pasywną – metodą wskaźnikową, polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 2 metrów i oznaczaniu zanieczyszczeń raz na miesiąc. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu. Badania są kontynuowane w roku 2013.

Z badań przeprowadzonych w miejscowości Podanin w roku 2012 wynika, że średnia dla roku wartość dwutlenku siarki wyniosła 1,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – 14,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012, wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska (w której zlokalizowany jest powiat chodzieski).

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w powiecie chodzieskim pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu, pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat chodzieski	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w powiecie chodzieskim pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, tlenków azotu,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat chodzieski	A	A	C

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2012 roku wykonywano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o „Aneks nr 2 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2010–2012”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu chodzieskiego wyznaczono 7 jednolitych części wód płynących:

- Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego,
- Flinta,
- Kcynka,
- Młynówka Borowska,
- Margoninka,
- Bolemka,
- Dymnica

oraz dwie jednolite części wód stojących:

- Jezioro Chodzieskie,
- Jezioro Margonińskie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowo-gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 23 – małe cieki będące pod wpływem procesów torfotwórczych.

Jeziora położone w powiecie chodzieskim, o powierzchni powyżej 50 ha, zaliczono do typu abiotycznego 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni stratyfikowane.

Program monitoringu wód powierzchniowych w 2012 roku nie obejmował terenu powiatu chodzieskiego.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu chodzieskiego zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde,
- GZWP nr 139 Dolina kopalna Smogulec-Margonin.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu pilskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
138	Pradolina Toruń-Eberswalde (Noteć)	QP	porowy	30	400
139	Dolina kopalna Smogulec-Margonin	QPK	porowy	50	30

Objaśnienia:

Qp –zbiornik czwartorzędowy pradoliny QPK- utwory czwartorzędu pradolinach i dolinach kopalnych

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu pilskiego 2 JCWPd nr 36 i 42, obie niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2012 badania jakości wód podziemnych na terenie powiatu średzkiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią w 1 punkcie badawczym. Jakość wód mieściła się w granicach III klasy (wody zadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPa	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
1214	Szamocin gmina Szamocin	W	Q	36	III	żelazo	Zabudowa miejska luźna

Objaśnienia:

Wody: W – w głębie, G – gruntowe;

Stratygrafia: , Q – czwartorzęd;

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitorowanie chemizmu gleb ornich prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu chodzieskiego – 1 punkt w miejscowości Laskowo w gminie Szamocin.

O wartości użytkowej gleby w zakresie funkcji produkcji rolniczej mówią klasa bonitacyjna i kompleks przydatności rolniczej.

Gleba badana w Laskowie to gleba orna średniej jakości (klasa bonitacyjna IV b), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 6 (żytni słaby).

Analiza próbek gleby wykazała odczyn pH 4,98 (gleba kwaśna). Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2. Na glebach kwaśnych odczyn jest czynnikiem ograniczającym plonowanie większości roślin uprawnych, a spadek plonu zależy od wrażliwości poszczególnych gatunków.

W analizowanej glebie nie stwierdzono nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką. Zawartość siarki przyswajalnej według IUNG oceniono jako niską (stopień I). Siarka jest niezbędnym do życia roślin składnikiem pokarmowym, jednak zarówno jej nadmiar w glebie (spowodowany głównie opadem dwutlenku siarki z atmosfery) jak i zbyt niska zasobność gleby w siarkę mogą być szkodliwe dla wzrostu roślin oraz jakości plonu.

Radioaktywność gleby pozostawała na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych.

Analizy oznaczonych metali śladowych (cynku, miedzi, niklu, kadmu, ołowiu) wykazały ich naturalną zawartość, czyli stopień 0 zanieczyszczenia gleby.

Oceniono także zanieczyszczenie gleby wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), które są jedną z grup trwałych zanieczyszczeń organicznych, a część tych związków wykazuje silne właściwości toksyczne, mutagenne i rakotwórcze.

W ocenie, według *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* (Dz.U. Nr 165, poz.1359), która wyróżnia dwie klasy – gleba w miejscowości Laskowo była niezanieczyszczona.

Według klasyfikacji Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, który do oceny zanieczyszczenia przez WWA gleb użytkowanych rolniczo przyjął klasy od 0 do 5, stopień zanieczyszczenia badanej gleby w Laskowie odpowiadał klasie 2 – gleby mało zanieczyszczone.

Na glebach mało zanieczyszczonych należy ograniczyć uprawę roślin do produkcji żywności o wymaganej niskiej zawartości substancji szkodliwych, przeznaczonej głównie dla dzieci i niemowląt.

3.4. MONITORING HAŁASU

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego środowiska wymaga konsekwentnego uwzględniania zagadnień akustycznych w polityce przestrzennej, w szczególności na etapie uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego. Istotne znaczenie ma jednoznaczność ich zapisów, umożliwiającą przypisanie poszczególnym wyróżnionym kategoriom terenów dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku. Spełnienie tego wymagania jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia szczegółowego zagospodarowania terenu, zwłaszcza położenia nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do źródeł hałasu lub możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności oraz realizacji zabudowy o różnych funkcjach.

Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu chodzieskiego przebiega droga krajowa nr 11 Kołobrzeg - Bytom oraz drogi wojewódzkie: nr 183 Sarbia – Chodzież, nr 190 Krajenka – Gniezno, nr 191 Chodzież – Lipa, 193 Chodzież – Gołańcz. Główny szlak kolejowy powiatu stanowi linia: nr 354 Poznań Główny – Piła Główna.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 60 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

W roku 2010 pomiary poziomu hałasu na terenie powiatu wykonane zostały w ramach realizacji ustawowego obowiązku okresowych pomiarów hałasu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (otoczenie drogi krajowej nr 11 – Chodzież) oraz przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (Wymysław 12 – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 191, Chodzież ul. Staszica – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 193). Wyniki pomiarów i rejestracji natężenia ruchu pojazdów przedstawiono w „Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010”.

W roku 2012 na terenie powiatu chodzieskiego WIOŚ prowadził pomiary poziomu hałasu komunikacyjnego w ramach badań monitoringowych, w 4 punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowości Chodzież. Punkty pomiarowe usytuowano na granicy terenów podlegających ochronie akustycznej, na wysokości 4 m nad gruntem. Badania prowadzono w dni robocze w porze dziennej i nocnej. Lokalizację punktów pomiarowych i wyniki pomiarów przedstawia poniższa tabela.

Wyniki pomiarów poziomów hałasu i natężenia ruchu pojazdów w miejscowości Chodzież

Lp.	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)		Natężenie ruchu pojazdów [poj./godz.]			
		Pora dzienna (6.00-22.00)	Pora nocna (22.00-6.00)	Pora dzienna (6.00-22.00)		Pora nocna (22.00-6.00)	
				Ogółem	Pojazdy ciężkie	Ogółem	Pojazdy ciężkie
1	ul. Ujska 15	65,3	57,6	424	24	77	3
2	ul. Kochanowskiego 19	65,4	56,4	328	9	68	2
3	ul. Zwycięstwa 31	67,1	60,1	488	35	53	1
4	ul. Wiosny Ludów 12	63,9	56,1	471	17	58	2

Uzyskane wyniki pomiarów wykazują przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu, zarówno w porze dnia jak i w porze nocy.

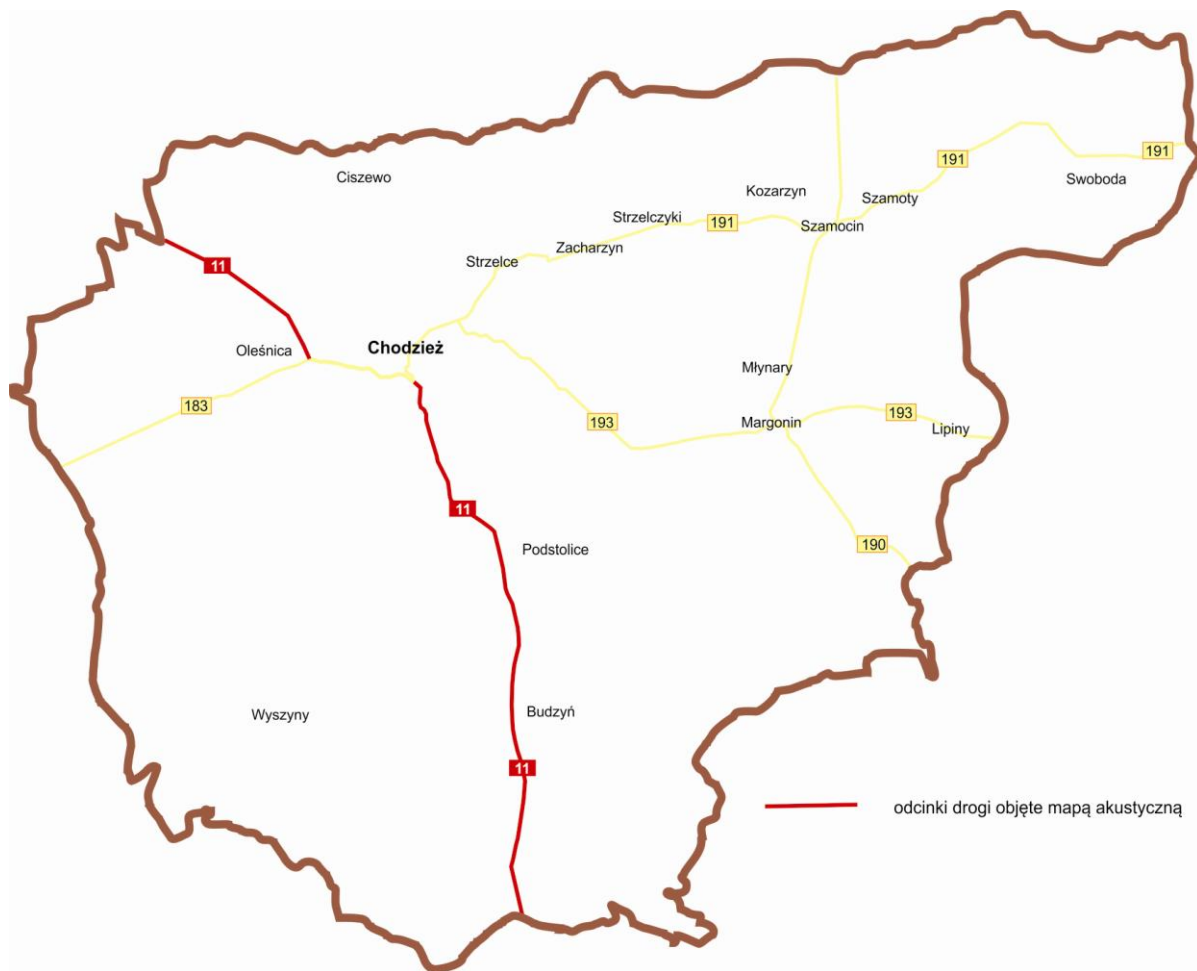
W roku 2012 w ramach realizacji obowiązków zarządzających drogami wynikających z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, tj. dla drogi krajowej nr 11 przebiegającej przez teren powiatu chodzieskiego. Poniżej zestawiono odcinki drogi, dla których sporządzono mapy akustyczne.

Wykaz odcinków dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne

Lp.	Nr drogi krajowej	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [km]	Nazwa odcinka
		początku	końca		
1	11	196+748	203+161	6,4	Ujście – Chodzież
2	11	206+599	207+961	1,4	Chodzież – Budzyń
3	11	207+961	212+415	4,5	Chodzież – Budzyń
4	11	212+415	218+223	5,8	Chodzież - Budzyń
5	11	218+223	224+990	6,8	Budzyń - Rogoźno

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla terenów objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku w terminie jednego roku od wykonania mapy akustycznej wymagane jest opracowanie programów ochrony przed hałasem. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, dokonana 1 października 2012 roku, ustalenia map akustycznych w zakresie przekroczeń obowiązujących standardów wymagają aktualizacji.

Przebieg odcinków dróg objętych mapą akustyczną przedstawiono poniżej.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2012 był drugim rokiem drugiego cyklu badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmującego lata 2011–2013. Badania, prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowane są w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w Margoninie przy ulicy Witosa 1; wytypowanym do badań w kategorii terenów *pozostałe miasta*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,12 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2009 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2012, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, sortownie, kompostownie

Na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012 nie było funkcjonujących spalarni, sortowni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów

W 2012 r. na terenie powiatu chodzieskiego eksploatowano jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Sułaszewo (gmina Margonin). W miejscowościach: Kamionka (gmina Chodzież), Łucjanowo (gmina Budzyń), Jaktorowo (gmina Szamocin) znajdują się trzy składowiska, których eksploatację zakończono.

Wykaz składowisk eksploatowanych na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2012 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Margonin	Sułaszewo	676,53	0,57	1999	1,2,3,4,5	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;

/2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton;

/3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Na składowisku eksploatowanym badania przeprowadzono w następującym zakresie:

- składu wód podziemnych,
- pomiaru poziomu wód podziemnych,

- objętości i składu wód odciekowych, emisji gazów, opadów atmosferycznych oraz osiadania składowiska i struktury odpadów.

Prowadzono ograniczony monitoring wód podziemnych ze względu na brak wody w piezometrach. W związku z powyższym, badaniami objęto tylko jeden piezometr P1 usytuowany na napływie wód podziemnych. Pobraną próbę wód podziemnych przebadano w zakresie:

- odczynu pH
- przewodności elektrolitycznej
- ołowiu, kadmu, miedzi, cynku, chromu⁺⁶, rtęci, OWO i WWA, uwzględniając pomiar poziomu wód podziemnych.

Ocieki gromadzono w zbiorniku bezodpływowym, a następnie wykorzystywano w celach technologicznych lub wywożono do oczyszczalni ścieków. Ilość wykonanych badań wód gruntowych nie pozwoliła na dokonanie oceny stanu środowiska gruntowo-wodnego w obrębie oddziaływania eksploatowanego obiektu. Zarządzający przedmiotowym składowiskiem nie podjęli działań technicznych związanych z pogłębieniem piezometrów badawczych w celu wykonania kompletnych badań wód podziemnych.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu chodzieskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Chodzież	Kamionka	4,26	1986	2006 ¹ /2004 ²	w trakcie
2.	Budzyń	Łucjanowo	0,63	1998	2008 ¹ /2009 ²	w trakcie
3.	Szamocin	Jaktorowo	0,5	1992	2005 ^{1,2}	zakończona

Objaśnienia:

- 1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,
2 – data decyzji na zamknięcie

W ramach monitoringu 2 zamkniętych składowisk (m. Kamionka i m. Jaktorowo) wykonywano badania składu wód podziemnych (badane wskaźniki oraz częstotliwość prowadzenia badań były zgodne z zakresem rozporządzenia). Wykonano również badania parametrów tj. objętość i składu wód odciekowych, emisji gazów, opadów atmosferycznych oraz badanie osiadania składowiska. Badania wody podziemnej prowadzono 2 razy w roku z piezometrów zlokalizowanych w pobliżu zamkniętej kwatery. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono oddziaływanie składowisk na środowisko gruntowo-wodne w ich obrębie. W przypadku składowisk zamkniętych nie odnotowano powstawania nadmiernej ilości odcieków.

W przypadku trzeciego zamkniętego składowiska w Łucjanowie nie przekazano wyników badań monitoringowych do WIOŚ za rok 2012.

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem ozonu, pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których klasą wynikową była klasa C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, z wyjątkiem ozonu, który zaliczono do klasy C. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza stwierdzenie przekroczeń wymaganych prawem norm. Przyszłe przedsięwzięcia podejmowane na obszarze strefy nie mogą wpływać

na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotowuje program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i aktualizację programu dla pyłu PM10.

2. Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd o wodach niezagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych – w wyniku badań PIG w badanym punkcie monitoringu operacyjnego stwierdzono wody zadowalającej jakości (III klasa).
3. W roku 2012 nie prowadzono badań wód powierzchniowych na terenie powiatu chodzieskiego.
4. Monitoring jakości gleby w miejscowości Laskowo nie wykazał potencjalnych zagrożeń dla gleby użytkowanej rolniczo, za wyjątkiem zanieczyszczenia gleby przez WWA (według klasyfikacji IUNG gleba odpowiadała klasie 2 – gleba mało zanieczyszczona) i niskiego odczynu pH (gleba kwaśna). Na glebach kwaśnych odczyn jest czynnikiem ograniczającym plonowanie większości roślin uprawnych, a spadek plonu zależy od wrażliwości poszczególnych gatunków. Na glebach mało zanieczyszczonych przez WWA należy ograniczyć uprawę roślin do produkcji żywności o wymaganej niskiej zawartości substancji szkodliwych, przeznaczonych głównie dla dzieci i niemowląt.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej na terenie powiatu. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. Szczególnym zadaniem jest dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach, na których aktualnie panują korzystne warunki akustyczne. W związku z presją urbanizacyjną obszarów takich jest coraz mniej, równocześnie wobec powszechności narażenia na hałas powinny one zostać objęte szczególną ochroną.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów (2011–2013), zarówno w roku 2011 jak i w roku 2012 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Badania na eksploatowanym składowisku w Sułaszewie prowadzone były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów. Wyniki większości przedmiotowych badań przekazywane były w terminach ustawowych do WIOŚ. Ilość wykonanych badań wód gruntowych w 2012 r. na składowisku eksploatowanym budziła zastrzeżenia i nie pozwoliła na dokonanie obiektywnej oceny stanu środowiska gruntowo-wodnego w obrębie jego oddziaływania. Zarządzający składowiskiem w Sułaszewie nie podjęli odpowiednich działań w celu przywrócenia sprawności otworom obserwacyjnym, umożliwiającą wykonanie pełnego zakresu badań wód podziemnych z terenu oddziaływania eksploatowanego obiektu składowiskowego. W odniesieniu do 3 zamkniętych składowisk, tylko w przypadku dwóch składowisk (Kamionka i Jaktorowo) stwierdzono prowadzenie monitoringu opartego o obowiązki określone w wymienionym rozporządzeniu. Natomiast w przypadku zamkniętego składowiska w Łucjanowie odnotowano brak realizacji przedmiotowego obowiązku.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2012 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń kontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karanych (liczba/zł)	liczba	kwota /tys. zł/			
Miasto Chodzież	51	11	7	0	8/1.800	1	10	0	0	1
Gmina Chodzież	20	1	1	0	1/ 200	0	0	0	0	0
Miasto i Gmina Margonin	27	4	4	0	8/2.000	0	0	0	0	0
Miasto i Gmina Szamocin	18	7	3	1	9/2.100	1	50	0	0	0
Gmina Budzyń	35	12	5	0	11/2.700	3	125	0	0	0
Powiat chodzieski	151	35	20	1	37/8.800	5	185	0	0	1

5. POWAŻNE AWARIE

W 2012 roku na terenie powiatu chodzieskiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) jak i Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

Dwa zakłady zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska. Należą do nich:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ANNA” Sp. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Czarnkowie – Zakład Produkcyjny w Chodzieży.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2012 na terenie powiatu chodzieskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.